

[Sønderby]

Der blev sagt, at jeg ikke var helt enig med hr. Niels Anker Kofoed. Jeg har sagt nogle ting om, at jeg støtter landbrugsministeren, der har sat en undersøgelse i gang i EF, og så længe den er i gang, støtter vi landbrugsministeren i en udsettelse.

Jeg sagde også i min ordførertale, at jeg personlig i hvert fald ingen problemer har med at spise den slags kød, og kvaliteten mener jeg ikke er noget problem. Jeg sagde også til hr. Bjørn Westh, at argumentet om, at man skulle lade være med at bruge hormoner af hensyn til overskudslagre, kunne jeg heller ikke acceptere.

Jeg har accepteret at støtte landbrugsministeren i, at den forsøgsperiode skal i gang.

Det blev også sagt, at jeg ikke havde læst det, fru Annette Just citerede. Nu kunne jeg forstå på oplæsningen, at det nok også var første gang, fru Annette Just læste det, for fru Annette Just kendte ikke alle udtrykkene. Jeg tror ikke, der er ret mange grupper, der har diskuteret dette så meget som Venstres. Vi gjorde det også lang tid i morges, og jeg skal ikke citere fra gruppemødet, det plejer vi ikke at gøre, men vi har i hvert fald sat os ind i problemerne lige så meget som fru Annette Just, og derfor støtter vi landbrugsministeren i at få den forsøgsperiode. Så må vi tage stilling til den tid, men det argument, at 50 pct. handler ulovligt i Belgien, kan vi ikke rigtig bruge til noget.

(Kort bemærkning).

Bjørn Westh (S):

Når der ikke er så store lagre i øjeblikket, skyldes det vel først og fremmest mælkekvoteordningen. Der er ikke så mange køer, der føder kalve mere.

Så vil jeg spørge hr. Sønderby: Var det ikke en nemmere måde at få mere kød frem på, hvis man f.eks. lempede på mælkekvoteordningen, så vi kunne få flere køer og dermed flere kalve?

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg vil gerne starte med at sige til hr. Bjørn Westh, at det er da helt sikkert, at der ikke bliver mere kød af, at man bruger hormoner, det bliver bare af en bedre kvalitet.

Så vil jeg sige til hr. Sønderby, at den 22. november 1988, det er dog immervæk et stykke tid

sidan, udtalte den tidligere landbrugsminister: EF bør ophæve forbudet mod væksthormoner. Der blev bl.a. skrevet: »EF-forbudet mod vækstfremmende kønshormoner i kød bør ophæves, det siger Venstres forhenværende landbrugsminister, Niels Anker Kofoed, der selv var med til at vedtage forbudet.«

Jeg troede egentlig, at man så i Venstre i hvert fald havde prøvet at sætte undersøgelser i gang allerede i 1988 – jeg mener, det var dog immervæk den tidligere landbrugsminister. Jeg skal ikke bruge tiden til at drille, men bare pointere, at det er altså ikke noget helt nyt problem. EF har set på det, og alle deres eksperter har hele vejen igennem udtalt sig positivt for kontrolleret brug af vækstfremmende hormoner.

(Kort bemærkning).

Sønderby (V):

Det er til fru Annette Just. Vi har da flere forhenværende ministre, også landbrugsministre, i Venstre, men som regel retter vi os efter den sidste – ikke den sidste forhenværende.

Men jeg må sige til hr. Bjørn Westh, at det er da rigtigt, at mælkekvoteproblemet hænger sammen med produktionen af oksekød, men det må vi håbe at vi på et senere tidspunkt kan tage stilling til. Vi ved, at kvoterne udløber i 1992; så må vi se, om der er nogen sammenhæng på den ene eller den anden måde i det med overskudslagrene. Det må vi tage op til den tid.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Poulsaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Markedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 58:

Forslag til folketingsbeslutning om lovgivning på vildtområdet.

Af Henning Nielsen (S) m.fl.
(Fremsat 2/2 90).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Landbrugsministeren (Tørnæs):

Forslagsstillerne begrundede forslaget med, at Danmark mangler en forsvarlig lovgivning om både nye landbrugsformer som hjortefarme, harefarme m.v., men også en lovmæssig regulering af vildtopdræt og vildtudsætning, en lovgivning, der skal tage udgangspunkt i hensynet til dyrenes velfærd og beskyttelse af den vilde natur.

Et sådant sigte for en lovgivning kan man kun have sympati for. Det er da også muligt, at der visse steder mangler regler på dette område, men de regler, der allerede gælder, og de regler, som indeholdes i det forslag til dyreværnslov, som Justitsministeriet gennem nogen tid har arbejdet med, vil dække en betydelig del af hele dette område. Under udarbejdelsen af forslag til dyreværnslov vil der således kunne tages hensyn til dyreværnsmæssige og dyrevelfærdsmæssige forhold.

Bestemmelser vedrørende forebyggelse af spredning af sygdomme til den vildtlevende bestand og til andre husdyr vil kunne udstedes i medfør af loven om husdyrsygdomme, der også omfatter vildt på farme og herunder naturligtvis også hjorte.

Derimod må det erkendes, at der ikke bortset fra hjorteloven findes hjemmel til at regulere eksport af levende opdrættet vildt ud fra jagtetsiske hensyn. Det er regeringens hensigt i løbet af 1990 at overveje, om der i lyset af de hidtidige erfaringer med hjortehold bør gennemføres en mere omfattende revision af hjorteloven.

I disse overvejelser vil også indgå spørgsmålet, om hjorteloven bør afløses af en lovgivning, der regulerer også andre former for farmet vildt.

Men der er – som mange vil huske fra arbejdet med hjorteloven – tale om et mildt sagt noget vanskeligt lovgivningsområde. Mildt sagt! Jeg anser det derfor ikke for realistisk allerede til efteråret at kunne fremsætte lovforslag. Regeringen er derimod indstillet på at give en redegørelse om de rejste problemer.

Eva Møller (KF):

Da mit partis ordfører, hr. Rønholt, fortsat er forhindret i at være til stede, skal jeg gøre nogle bemærkninger om beslutningsforslaget.

Jeg skal ligesom landbrugsministeren sige, at Det Konservative Folkeparti også har sympati for sigtet med det fremsatte forslag. Vi er derimod lidt betænkelige ved, om tidsfristen – inden udgangen af 1990 – er en lille smule for kort. Det er vi naturligvis, fordi vi mener, at det lovgivningsarbejde, vi laver i Folketinget, så vidt muligt skal være grundigt forberedt og vi kan være lidt bange for, om vi kan nå en så grundig forberedelse som den, vi gerne vil have på dette område.

Det betyder ikke, at man umiddelbart skal vente med alting, men vores baggrund for her at mene, at vi også godt kunne vente en lille smule, er, at vi ved, at lov om husdyrsygdomme i et vist omfang kan tage højde for de problemstillinger, som man fra Socialdemokratiets side ønsker at tage højde for i beslutningsforslaget. Vi ved, at der med den dyreværnslov og det lovforslag til ny dyreværnslov, der foreligger, vil kunne tages højde for en række af de øvrige problemer, som der lægges op til i beslutningsforslaget.

Endelig har vi forstået på landbrugsministeren, at regeringen vil være indstillet på at give en redegørelse i slutningen af 1990 ikke alene om hjortefarme eller hjortevildt, men også om alle andre former for farmet vildt. Derfor vil vi være indstillet på at afvente denne redegørelse, inden vi går i gang med et egentligt lovgivningsarbejde.

Men som sagt har vi sympati for sigtet med forslaget. Vi mener blot, man er en lille smule for tidligt ude.

Inger Harms (SF):

Det er et helt igennem sympatisk beslutningsforslag, Socialdemokratiet her fremsætter, og som SF kan give sin støtte.

Hvad angår hjorteloven, som SF stemte imod, hovedsagelig fordi vi ikke kunne få indført et maksimumantal dyr pr. areal, men også af andre grunde, fik jeg på SF's vegne indført en revisionsparagraf. Allerede inden for tre år skal man se på, hvordan noget så fremmed som hjortefarme i Danmark vil udvikle sig, for at vi hurtigt skal kunne gribe ind, hvis der skulle vise sig problemer. Så jeg går ud fra, at vi ikke bare

[Inger Harms]

kan nøjes med en redegørelse. Der står i det lovforslag, vi vedtog, at der skulle ske en revision tre år efter, og det er faktisk i år.

Angående forslagets anden del, om harefarme og ønsket om en lovgivning på området, er det forståeligt, da der allerede findes mere end 250 harefarme i Danmark, et tilsyneladende ganske indbringende erhverv, idet markedet for harer opdrættet i bure er umætteligt, især i lande som Frankrig og Italien, hvor der drives en specielt modbydelig form for jagt på harer, ja, man taler endda om tvangsudskrivelse af halvdelen af harekillinger til eksport til netop disse lande, siger den dyrlæge, der er formand for Dansk Hareavlerforening.

Jeg synes, det er en noget underlig moral, disse hareavlere er i besiddelse af: opdrætte disse dyr, give dem mad hver dag og så sætte dem ud i nye, ukendte omgivelser. Enten bliver de skudt eller fanget og ædt af rovdyr. Harernes naturlige flugtinstant er jo blevet ødelagt i buret, og maden er de jo vant til at få serveret. Så vi er med på et forbud mod eksport til lande, der driver former for jagt, der er forbudt herhjemme; alt andet er dobbeltmoral.

Med henblik på udsætning herhjemme er det et område, der kræver lovgivning, det er vi enige i. Udgangspunktet burde være, at antallet af jægere regulerer sig efter vildtbestanden, ikke omvendt. At producere dyr med henblik på, at de skal skydes for at tilfredsstille en eller andens fritidsinteresse, finder jeg absurd.

Hermed er jeg så ovre i forslagets tredje del, nemlig at det er nødvendigt med faste regler og autorisation for opdræt af vildt til udsætning. Det kan vi også gå med til, ikke fordi hovedformålet skal være, at jægerne får flere dyr at skyde, men for at øge vildtbestanden i områder, hvor den er gået stærkt tilbage, f.eks. som følge af landbrugets intensive produktionsformer, der jo har forringet levevilkårene for f.eks. harer og agerhøns. Men i sådanne tilfælde skal det være forbundet med terræn- og bestandpleje, uden at det går ud over områdets bæreevne.

Landbrugsministeren har i et svar til mig af 23. november 1988 gjort opmærksom på, at man i praksis ofte ser, at den jæger, der har sat fugle ud og måske selv har opdrættet dem, er tilbageholdende med at jage fuglene, når jagten går ind. Glæden ved det udsatte vildt måles ikke kun i antallet af nedlagte fugle på vildtparaden efter jagten, skriver ministeren til mig. Lad

os derfor håbe, at indstillingen hos jægerne nærmere bliver at prale med, hvor mange dyr de har ladet løbe, frem for hvor mange de har fået ram på.

Et helt andet problem er det ukontrollable opdræt af skydeænder, der f.eks. finder sted i fredede moser og tørvegrave. Her betyder opfodringen af ænderne ikke alene, at den biologiske balance bliver nedbrudt, men naturen i området bliver skæmmet, og den konstante passage til og fra området af jægere i personbiler, små lastbiler og jeeps betyder, at den ofte sparsomme bestand af skrubbudser og frøer bliver mast under bildæk.

Alt i alt synes vi der er gode grunde til at vedtage beslutningsforslaget her i Folketinget. Der er nemlig langt flere problemer forbundet med vildtudsætning, end man forestiller sig.

Sønderby (V):

Jeg vil lige sige til fru Inger Harms, at en jæger glæder sig meget, jo mere vildt der er, og det er egentlig ikke vildtparaden, der afgør, hvor god en jagt har været, men hvor mange dyr man har set.

Med hensyn til dette beslutningsforslag skal jeg da ikke skuffe hr. Henning Nielsen, men for at dagen ikke skal blive alt for lang, vil jeg sige, at Venstre har sympati for forslaget, ligesom det er blevet sagt fra alle de øvrige ordførere.

Men nogle af de problemer, der er nævnt i beslutningsforslaget, bliver drøftet til anden side nu, og derfor vil det nok være lidt for voldsomt at sige, at vi allerede skal komme med et lovforslag til efteråret. Landbrugsministeren har svaret, at han vil komme med en redegørelse. Det tror jeg egentlig der kan være behov for, for vi havde jo en lang diskussion, da vi vedtog hjorteloven. Vi vidste jo egentlig ikke, hvad det var, vi drøftede dengang; vi burde måske have lavet nogle flere undersøgelser. Hele tuberkuloseproblematikken i hjortefarmene er vel kommet mere eller mindre bag på os alle sammen. At der var så store problemer med de frie hjorte har vi ikke rigtig fået undersøgt, så derfor vil det nok være godt, at man tog de punkter op, som vi som sagt har sympati for, at man får en redegørelse om det, så vi ikke i huj og hast skal vedtage et lovforslag til efteråret.

Vi kan allerede nu, på baggrund af hr. Henning Niensens og Socialdemokratiets beslutningsforslag, begynde at grave i det i udvalget,

[Sønderby]

og vi vil selvfølgelig også stille spørgsmål. De spørgsmål og svar kan så indgå i den redegørelse, vi får til efteråret, og så må vi så tage stilling til, om der skal lovgives på området. Og vi må som sagt også se, hvilken anden lovgivning der kommer.

Aage Brusgaard (FP):

Hvad er vildt? Her er det defineret som hjorte og harer, men vi ved alle sammen, at hjorte allerede er godkendt som husdyr i den nuværende lovgivning, og vi ved også, at både harer og kaniner har været holdt i fangenskab i mange, mange år her i landet.

Alle dyr, både høns, ænder, køer og får, har været vilde engang. Dengang Vorherre skabte mennesket, var vi så egoistiske at fange nogle af disse dyr og opdrætte dem, fordi vi ville have mad i munden. Mon ikke også nogle af de tilstedeværende vil have lidt kød på middagsbordet? Det er altså en udvikling, der er foregået, lige siden Vorherre skabte mennesket.

Jeg vil også påstå, at mange dyr i fangenskab rent faktisk har det bedre end i vild tilstand. Særlig om vinteren dør tusindvis af fugle og smådyr på grund af kulde og sult og nød og ræve. De, der bliver holdt i fangenskab, overlever da som regel.

Vi må også sige, at Folketinget i almindelighed opfordrer landmænd og andet godtfolk til at lave nicheproduktion i større omfang, bl.a. inden for disse tre kategorier. Jeg ved ikke, om der er et positivt eller negativt udbytte, i hvert fald dådyr har nok været en udgift indtil nu, men indtægterne begynder da at komme, og vi ved i hvert fald, at opdræt af fasaner til nedskydning andre steder har været en ret givtig eksportindtægt for Danmark.

Hvis vi skal gribe yderligere ind eller lave lovgivning på dette område, er det 100 pct. sikkert, at landmændene mister en eksportindtægtsmulighed, og det synes jeg ikke om. Forholdene i Danmark er ikke til det lige i øjeblikket; f.eks. siger hr. Bjørn Westh, at Danmarks økonomiske situation ikke er så god, og det her vil i hvert fald gøre situationen værre.

Jeg mener, at hele dette beslutningsforslag beror på megen uvidenhed, det beror på mistillid til dem, der opdrætter disse dyr. Jeg kunne da lige så stille spørge de ærede ordførere, om de selv har husdyr, harer, hjorte, høns, gæs, ænder. Det er meget ofte dem, der ikke rigtig ved

noget om tingene, som kommer og fremsætter sådanne påstande om, at de, der har dyrene, ikke er gode ved dem. Det er sådan set det, der ligger i den mistro.

Men det er nu altså sådan, at de mennesker, som opdrætter fasaner, ænder, harer og dådyr, ikke gør det for økonomisk vindings skyld. Der er nemlig ikke særlig mange penge i det. Der var mange steder, de kunne tjene flere penge, bl.a. ved at sidde i Folketinget, men her er jo kun plads til 179. Men det, der gør, at de i det hele taget vil opdrætte disse dyr, er lysten og interessen, og derfor er jeg helt sikker på, at de vil lave de forhold, som er allerbedst for dyrene. Og der er altså en naturlov, som ikke er nedskrevet, men den eksisterer og har gjort det lige siden, Vorherre opfandt jordkloden, og den betyder altså, at hvis dyr ikke får gode og ordentlige forhold, kan de simpelt hen ikke yngle. Man kan ikke få dem til at trives, og så er der overhovedet ingen økonomisk mulighed for at leve af det.

Jeg mener altså ikke, at vi behøver yderligere lovgivning på området. Hvis man tog ud lørdag og søndag og så til disse harefarme, hjortefarme, snakkede med ejerne, ville man rent faktisk se, at det er dyrevenner og dyreelskere, og vi har jo altså en naturværnslov eller dyreværnslov. I de tilfælde, hvor der sker misbrug, kan politiet gribe ind. Vi har også noget, der hedder en naboværnslov, og det er i hvert fald blevet sådan de sidste år, at hvis ens naboer eller familiemedlemmer mishandler eller i hvert fald ikke holder dyr under gode forhold, skal vi nok komme med små praj, så det bliver lavet om, så jeg synes ikke, der er grund til yderligere lovgivning. Vi har egentlig lovgivning nok, og vi har altså som sagt det, der hedder naturloven, og den skal nok regulere disse ting. Vi kan ikke støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Inger Harms (SF):

Jeg vil da gerne svare på hr. Aage Brusgaards spørgsmål. Ja, jeg har husdyr, jeg har altid haft husdyr, jeg har en kat i øjeblikket, og da jeg er temmelig egoistisk, vil jeg gerne beholde den kat så meget hjemme som muligt, så derfor er han kastreret.

Så kan jeg også fortælle, at jeg med Landbrugsudvalget har set noget af det gyseligste, jeg nogen sinde har set. Det var på en af vore

[Inger Harms]

studieture i Nordjylland, hvor vi besøgte en minkfarm, som også havde ræve. Der så jeg ræve leve under forhold, som var forfærdelige. Jeg vil gerne bede landbrugsministeren om at tage ræve i bur med, når han kommer med sin rede-gørelse, for jeg synes, at noget af det, vi aller-først skal have forbudt, er ræve i bur.

Marianne Jelved (RV):

Da vores ordfører, hr. Larsen-Ledet, ikke kan være til stede, skal jeg sige, at Det Radikale Venstre har sympati for hensigten med det for-slag, som vi behandler. Når hjorteloven skal op til revision – og det er vores opfattelse nu, at det er i 1991, men det kan være, at kompromiset ligger i, at det bliver i folketingssamlingen 1990–91 – skal der tages stilling til, om der skal foretages ændringer og i givet fald hvilke.

Jeg vil godt sige lidt specielt om hjortefarme-ne. Hjortefarmene har været i offentlighedens søgelys på grund af kvægtuberkulosen. Vi har i Danmark ca. 750 hjortehold, heraf er 300 be-tegnet som farme, 430 som dyrehaver, hvilket er en gammel betegnelse, og de sidste 20 er ikke egentligt defineret. 95 pct. af de egentlige farme er testet for kvægtuberkulose, og hos 4 pct. eller i alt 13 farme har man konstateret tuberkulo-sen. Det er selvfølgelig alvorligt nok for de på-gældende, men tuberkulosen har ikke det om-fang, som man har fået indtryk af ved at læse dagspressen.

Af 430 dyrehaver er der testet 160, og 106 har fået dispensation for testningen. Man kan godt være lidt usikker på, om vi har den rigtige son-dring mellem dyrehaver og hjortefarme, og jeg håber, det er noget, vi kan diskutere under det videre arbejde med emnet.

Efter at vi fik hjorteloven, er der oparbejdet en egentlig eksport til Finland og Mellemøsten af dansk hjortekød, og der er udviklet adskilli-ge færdigretter. Jeg tror, at vi her ser en niche-produktion i dansk landbrug, som vil fortsætte og udvikle sig.

Men vi ser frem til den af landbrugsministe-ren lovede redøgørelse for de indvundne erfa-ringer, og vi ved, at der vil komme et forslag til dyreværnslov, der også kan forhandles her i Folketinget. Det vil sige, at vi får flere mulighe-der for at diskutere disse emner, så vi får sikret, at dyrene har anstændige vilkår at leve under, uanset hvad det er for dyr.

Glønborg (KRF):

Kristeligt Folkeparti er ikke i tvivl om, at mennesket har ansvar for, at dyrene bliver be-handlet ordentligt og befinder sig vel. Derfor hilser vi med glæde det initiativ, som Socialde-mokratiet har taget til at få nogle problemer løst.

Om den første del af forslaget med hjortefar-me kan vi sige, at vi har også været betænkelige ved udviklingen og synes, at der er behov for at stramme reglerne om hjortefarmene. Harefar-mene virker også meget utiltalende. Vi bemær-ker, at der ikke er tale om et forbud imod dem, men om at give et regelsæt, som gør, at vi kan være det bekendt.

Navnlig synes jeg, det er på tide, at vi får et klart forbud imod eksport af harer til lande, som driver barbariske former for jagt, som ikke er tilladt herhjemme. Når vi herhjemme har en god dyreværnslovgivning, og det synes jeg gen-nemgående vi har, må vi ikke fristes til for ussel mammon at sælge dyrene til andre lande, hvor de får en ussel behandling.

Den tredje del af forslaget taler om en lovgiv-ning omkring vildtopdræt, der sikrer faste reg-ler for opdræt af vildt til udsætning. Det er vi enige i at vi må have. Vi er lidt i tvivl om, om en autorisationsordning løser problemet, men vi vil gerne gå med ind i drøftelsen af det, og kan vi blive overbevist om, at det er på den måde, vi sikrer, at det går godt og rigtigt til, er vi gerne med på det.

Så vil jeg gerne sige generelt, at vi har altså givet tilslutning her til indholdet i beslutnings-forslaget, men er naturligvis meget åbne over for det, som landbrugsministeren har bebudet at han vil spille ud med. Og hvis der fra land-brugsministerens side kommer klare budskaber om, at der er lovgivning på vej, som løser nogle af problemerne, behøver vi naturligvis ikke at vedtage dette forslag i den foreliggende form.

Jeg mener, at vi får nogle gode samtaler i ud-valget med både landbrugsministeren og for-slagsstillerne, og så finder vi ud af, hvordan vi bedst løser de problemer, som er rejst.

Henning Nielsen (S):

Jeg vil gerne takke landbrugsministeren og det store flertal af ordførere for en positiv hold-ning til det socialdemokratiske beslutningsfor-slag om en dyreværnslovgivning på vildtområdet.

[Henning Nielsen]

Landbrugsministeren er altså indstillet på, at vi må have en samlet lovgivning på området. Men jeg er noget bekymret for, at det skal udsættes, til vi får en ny dyreværnslov. Nu ved jeg godt, at det ikke er landbrugsministerens område, men hvornår kommer den nye dyreværnslov? Bliver den overhovedet behandlet i denne samling? Det ved vi jo ikke rigtig noget om.

Jeg må da også indrømme, at jeg var lidt bekymret, da jeg sidste fredag i dagspressen læste efter et møde, der havde været i Markedsudvalget, at justitsministeren udtalte, at Danmark ville modsætte sig en eventuel EF-forordning, der skulle forbedre forholdene – det var grise, det drejede sig om. Det lover sådan set ikke så godt, hvis det ellers er regeringens politik og holdning, når det drejer sig om dyr og velfærd.

Derfor vil jeg da gerne bede om, at dette beslutningsforslag får en ordinær behandling i Landbrugsudvalget, og det har jeg også forstået på flere af ordførerne at de var indstillet på.

Jeg vil også nok sige – og det var hr. Sønderby også inde på – at vel vidste vi ikke så meget, da vi i sin tid – i 1987 var det – første gang diskuterede et forslag på området her, nemlig om hjortefarmene. Men jeg mener, at vi har meget erfaring på området med alle de spørgsmål, der har været rejst, med alle de konsekvenser, vi har set, med de samråd, vi har haft med ministeren. Jeg tror, jeg har vel ikke en halv meter efterhånden, men i hvert fald masser af materiale, der rummer beviser og også kan give vores opskrift på, hvordan en sådan lovgivning om hjortefarme skulle være.

Fremskridtspartiets ordfører spurgte, om der var nogen af os, der havde husdyr, om vi kendte noget som helst til det, vi snakker om, om der ikke var tale om uvidenhed. Jeg ved ikke, hvad man skal sige; hvis vi politikere altid selv skulle have en eller anden genstand af det, der bliver forhandlet om herinde; jamen så kunne vi jo overhovedet ikke optræde som politikere.

Vi har – som fru Inger Harms også fortalte – været ude at se både hjortefarme, harefarme osv., vi har været på Foulum Forsøgsstation bl.a. Jeg tror også, jeg må sige, at de fleste af os har set, hvordan hjortefarmene er blevet placeret ude omkring i naturen, hvor det har været en stor belastning for naturen, hvor det er en stor belastning for dyrene, hvis man eksempelvis placerer disse hjortefarme ud mod en offentligt vej. Det har vi eksempler på i den egn,

hvor jeg kommer fra, og hvor man ser dyrene stå og krøge sig inde på et alt for lille område, hvor der hverken er læ, skyggemuligheder eller andet, som disse dyr normalt har, når de lever i det fri.

Vi indrømmer selvfølgelig helt klart, at sådan er forholdene ikke på alle hjortefarme, helt sikkert, der er da masser af mennesker, som lægger stor vægt på dyrenes velfærd. Men der er i hvert tilfælde ikke noget i loven, der siger, at det behøver man at gøre.

Angående harefarme har vi jo, som det også har været oplyst heroppefra, ikke nogen lovgivning. Vi ved, at der måske dagligt skyder harefarme op, vi har ca. 300 stykker, tror jeg. Vi ved også, at Danmarks Hareavlerforening selv har udformet etiske regler for burstørrelser osv. Danmarks Hareavlerforening mener ikke, der er nogen dyreværnsproblemer med disse harer i bur, men de forventer dog alligevel, at der bliver lavet nogle regler på området.

Landbrugsudvalget har fået henvendelse fra Det Grønne Kontaktudvalg og fra Jægerens Fællesudvalg, de repræsenterer vel over 500 medlemmer. Foreningerne, bl.a. Danmarks Naturfredningsforening og Foreningen til Dyrenes Beskyttelse, har i en fælles henvendelse til os sagt, at vi må have forbud mod harefarme. Det har man gjort, fordi man ikke finder, det er dyreværnsmæssigt forsvarligt at holde harer som husdyr, at der er problemer, når disse kunstigt opdrættede dyr udsættes. De vil ikke kunne klare omstillingen osv.

Man gør også opmærksom på, hvilken uvis skæbne disse harer går i møde, når de eksporteres f.eks. til lande som Frankrig, der bruger jagtformer, som vi for længst har forbudt her i landet.

Jeg kan godt sige, at Socialdemokratiet accepterer ikke, at man måske bruger argumentet, at der er fremtid i hareavl, der er gode penge i det osv., hvis det ikke kan gøres på en dyreværnsmæssigt forsvarligt måde.

Socialdemokratiet accepterer heller ikke, at Danmark eksporterer levende harer – og for den sags skyld heller ikke hjorte – til lande, der bruger jagtformer eller andre former for sport, hvor dyr udsættes for at blive sønderflænget af hunde til fornøjelse for mennesker. Jeg vil gerne i den forbindelse opfordre den danske regering til at tage initiativ til et forbud mod hareforfølgelse og parforcejagt i hele EF-området.

[Henning Nielsen]

Debatten om opdræt, udsættelse af fugle, er jo ikke ny. Jeg ved ikke, om det har været debatteret her i Folketinget, men der er i hvert tilfælde stor diskussion hvert år, når man ser dårlige fugle ligge rundt omkring i skovene, fordi de ikke har kunnet klare sig; de har ikke været så heldige, at de er blevet skudt under en jagt, men de går simpelt hen til, fordi vildtopdræt i dag foregår på en måde, der ikke er dyreværnsmæssigt forsvarlig.

Vi har med vores forslag lagt op til en lovgivning på vildtområdet, der sikrer, at de fugle, der udsættes for at øge bestanden, er fugle, der kan klare sig i den vilde natur. Vi mener, at vi må pålægge vildtopdrætterne et ansvar; ikke noget med mørkekamre osv., for det er ikke dyreværnsmæssigt forsvarligt at opdrætte fuglene på den måde.

Det, vi har skrevet i vores beslutningsforslag, er selvfølgelig ikke udtømmende, men jeg ved, der på landbrugsministerens bord ligger forslag til, hvordan en sådan lovgivning kan laves, et forslag, som vildtopdrættere har sendt til landbrugsministeren.

Jeg vil gerne slutte med at sige, at det er mit håb, at vi kan få et grundigt udvalgsarbejde. Jeg tror, at landbrugsministeren kan give os de fleste af de oplysninger, vi mangler, men ellers må vi jo fremskaffe dem. Jeg håber, vi kan blive enige om at skrive en betænkning, der afstikker retningslinjerne for en lovgivning på området, og dyrenes velfærd og beskyttelse af den danske natur skal naturligvis have førsteprioritet.

Vi kan måske ikke gennemføre dette helt så hurtigt, som vi har skrevet i vores beslutningsforslag, det skal have den fornødne tid i udvalget, så man kan få lavet en ordentlig lovgivning på området.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Det var lige til hr. Henning Nielsen, som nævnte, at hjortefarmes placering ofte var uhensigtsmæssig. Der står også i bemærkningerne til beslutningsforslaget:

»Mange hjortefarme er placeret, så de er en belastning for naturen og forhindrer offentlig adgang til naturområder, ligesom hegnene kan hindre de vilde dyrs naturlige vandringsveje.«

Jeg må altså sige som 10-årigt medlem af kommunalbestyrelsen og 6-årigt medlem af Viborg Amtsråd, at alle hjortefarme kræver en zo-

netilladelse og har en zonetilladelse, som er godkendt både af kommunen og af amtet, og der er indsigelsesberettigelse fra Danmarks Naturfredningsforening og fra alle naboer. Så altså alle de hjortefarme, der er godkendt her i Danmark, har der været socialdemokrater med til at godkende, både i kommunerne og i amterne og i Danmarks Naturfredningsforening. Ellers var der ingen af dem, der var blevet tilladt.

Jeg må også konstatere, at i hvert fald hverken hr. Henning Nielsen eller fru Inger Harms har husdyr af disse nævnte kategorier. Det, jeg mente med det, var, at jeg tror, at de, der ikke rigtig har kendskab til sagerne, ikke rigtig har føling med tingene, er mistroiske over for dem, der rent faktisk er gode ved dyrene. Jeg tror ikke på, at nogen kunne vise mig hverken hjortefarme eller harefarme, hvor dyrene ikke har det godt, for de kan simpelt hen ikke overleve. De mennesker, der har disse farme, er interesseret i dyrenes ve og vel.

Jeg tror altså stadig væk ikke, det hjælper med flere embedsmandsovervågninger inden for disse områder. Jo mere restriktion og lovgivning vi laver, jo mere forstyrrer vi altså også disse dyr.

Og så var der lige fru Inger Harms' hankat, der var kastreret. Er det ikke også et indgreb mod naturen, er det ikke også synd?

(Kort bemærkning).

Inger Harms (SF):

Jo, men så sikrer jeg bl.a. også, at den ikke render og laver ulykker og får flere gadekatte. Jeg synes nemlig, man skal tage sig af sine dyr, når man har nogle.

Men jeg tvivler på, som hr. Aage Brusgaard sagde, at grunden til, at man har harer og ræve i bure, er, at man er så glad for dem, at man kan gå og klappe dem og give dem lidt mad. Jeg tror ikke, det er derfor, jeg tror, det er, fordi det er noget, der giver penge.

Jeg vil gerne give et eksempel, for jeg var lidt bange for, at man har misforstået det. Vi var med Landbrugs- og Fiskeriudvalget på Foulum og se nogle tålelige forhold for harer, for ræve, men vi har så sandelig også på turen før set nogle frygtelige forhold for ræve. Derfor vil jeg gerne have et forbud imod, at man holder ræve i bur.

(Kort bemærkning).

Henning Nielsen (S):

Vi kender jo Fremskridtspartiets politik sådan i al almindelighed, så jeg havde da været mere forbavset, hvis Fremskridtspartiet ville have været venligt stemt over for dette beslutningsforslag. Det er man nu engang ikke – det er Fremskridtspartiets politik – og det må vi så acceptere. Sådan er der jo så meget.

Men jeg vil da gerne sige til Fremskridtspartiets ordfører, at fordi man nu altså åbenbart i det område, hvor Fremskridtspartiets ordfører kommer fra, har været ude og godkende nogle hjortefarme, vil jeg gerne gøre opmærksom på, at så er reglerne for disse godkendelser i hvert fald for dårlige, hvis man kan godkende hjortefarme, der ligger op mod offentlig vej, godkende, at dyr af den slags skal være placeret på sådanne områder. Derfor er det, at vi må have denne diskussion op.

Jeg vil også gøre opmærksom på, at der kører jo masser af sager rundt omkring i landet på grund af disse ting.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Landbrugs- og Fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Boligministeren (Agnete Laustsen) har meddelt mig, at hun ønsker at tage

Forslag til lov om ændring af lov om individuel boligstøtte. (Indførelse af en støtteberettigende boligudgift, nedsættelse af urimelige huslejer).

(Lovforslag nr. L 171)
tilbage.

Ønsker nogen at optage dette lovforslag?

Da det ikke er tilfældet, er lovforslaget bortfaldet.

Boligministeren (Agnete Laustsen) har meddelt mig, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om individuel boligstøtte. (Reduktion af den støtteberettigende boligudgift, nedsættelse af urimelige huslejer).
(Lovforslag nr. L 195).

Socialministeren (Aase Olesen) har meddelt mig, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social bi-stand. (Ændring af regler om boligtillæg).
(Lovforslag nr. L 196).

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Boligministeren (Agnete Laustsen):

Jeg skal herved tillade mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om individuel boligstøtte. (Reduktion af den støtteberettigende boligudgift, nedsættelse af urimelige huslejer).
(Lovforslag nr. L 195).

Forslaget er en udmøntning af en del af finanslovsaftalen for 1990. Det foreslås, at der i 2. halvår af 1990 foretages en reduktion af den støtteberettigende boligudgift med et fast beløb på 80 kr. pr. måned, i 1991 med et fast beløb på 115 kr. pr. måned og fra og med 1992 med et fast beløb på 150 kr. pr. måned.

Det bemærkes, at der vil blive nedsat et udvalg, der skal foretage en vurdering af, hvorledes der kan ske en opdeling af de udgifter, der indgår i huslejen. Udvalget skal herunder se på, i hvilket omfang en sådan opdeling kan motivere boligtagerne til ressourcebevidst adfærd, så der opnås en reduktion af de udskilte udgifter. Dette udvalgsarbejde gennemføres med henblik på, at der inden udgangen af 1992 kan fremsættes lovforslag, der igangsætter udlejers pligt til at oplyse størrelsen af udgifterne til vand, renovation og fællesantenneanlæg m.v. baseret på de faktiske forhold med hensyn til boligudgifternes sammensætning.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og dets bemærkninger, skal jeg anbefale det til Tingets velvillige behandling.